

UITGAVE VAN WIJKVERENIGING DE VOGELWIJK

Vogelwijk

Jaargang 66 **4** juli 2023

WIJKFEEST IN ZOMERSE SFEER | VOGELKRAAMKAMERS IN DE BOSJES
HISTORIE VAN EEN KLEIN LAANTJE | DISCUSSIE OVER 'APPELLOODS'

Vogelwijk

Jaargang 66 . juli 2023

Nummer 4

Advertenties

Beheerder: Thomas Kramer

E advertentiebeheer@vogelwijkdenhaag.nl

Kwettertjes: Mileen Boutkan

T 3684333, E mhboutkan@planet.nl

Redactie

Dick van Rietschoten

Laan van Poot 152, T 06 27268377

E dvanrietschoten@ziggo.nl

Mieke Hendriks

Papegaailaan 12, T 06 38444072

E miek.hendriks@gmail.com

Sjaak Blom

Pauwenlaan 10, T 06 51 79 82 13

E blom.bruin@hotmail.com

Anja Knoope

Sportlaan 73, T 06 10 01 51 38.

E anjaknoope@gmail.com

Ruud van der Hoofd (webmaster)

E webmaster@vogelwijkdenhaag.nl

Algemeen mailadres redactie

redactie@vogelwijkdenhaag.nl

Website wijkvereniging

www.vogelwijkdenhaag.nl

Aan- en afmelden van leden

T 06 24 77 87 21 of

E leden@vogelwijkdenhaag.nl. Zie verder achterin onder 'Ledenadministratie'

Verschijsing: 8 x per jaar. Oplage: 1950 ex.

Druk

Pasmans Drukkerij

Chroomstraat 33, 2544 EX Den Haag

T (070) 397 71 71

E info@pasmans.net

Ingezonden kopij

Journalistieke bijdragen of brieven van lezers zijn van harte welkom. De redactie heeft het niet eens te zijn met de inhoud van ingezonden brieven, maar behoudt zich het recht voor niet-inhoudelijke redactionele wijzigingen aan te brengen of al te uitvoerige teksten te bekorten. In bijzondere gevallen is de redactie en/of het bestuur gerechtigd ingezonden stukken niet te plaatsen.

Van de Redactie

Door Dick van Rietschoten

De meest zinloze negatieve emotie die de mens kan hebben is 'boos zijn op het weer'. Je kunt immers natuurkundige processen niet met schuld overladen, noch er iets aan veranderen. Toch worden velen geregeld door woede of frustratie overmand als de weersomstandigheden ernstig teleurstellen. Ik ook, geef ik toe. Toen het in april en mei maar geen lekkere lente wilde worden en een stevige koude noordenwind wekenlang een blij voorjaarsgevoel in de weg zat, had ik ook de neiging kwaad te worden.

De ergste, diepst knagende vorm van 'weerwoede' overviel me in het weekend van 22 en 23 september 2018, toen hier een immens feest op touw was gezet om te vieren dat 100 jaar eerder de bouw van de Vogelwijk was begonnen. Wekenlang was het schitterend zomerweer geweest, maar uiterekend in dát weekend sloeg de herfst toe. Het was koud en vooral héél nat. Gelukkig is die barre herinnering op 24 juni jongstleden grotendeels verdrongen door de positieve meteorologische ervaringen tijdens de viering van het 105-jarig bestaan van onze wijk. Vele tientallen wijkgenoten namen aan dit feest in de Bosjes van Pex deel en er was geen enkele wanklank over het weer te horen, want daar was geen enkele reden toe.

Zoals gebruikelijk presenteren we u met dit nummer weer een rijk geschakeerde wijkblad-editie, inclusief feestfoto's, die u eventueel gerust in de vakantiekoffer kunt leggen om elders in alle rust door te nemen. Uit ervaring weten we overigens dat veel lezers zich zo lang niet kunnen beheersen en de inhoud van het blad al tot zich nemen zodra ze het uit de brievenbus of van de deurmat hebben geplukt.

Centraal staat een uitgebreide reportage over de dr. Abraham Schierbeektuin, het vogelrustgebied in de Bosjes van Poot, maar we hebben ook weer een 'fotodetectiveverhaal', waarbij een oude foto uit de wijk na enig historisch onderzoek tot leven is gebracht. Ditmaal gaat het om de Fitislaan en omgeving. Het onderwerp 'betaald parkeren' dat in de voorgaande nummers veel ruimte in beslag nam, laten we nu grotendeels rusten. We beperken ons tot publicatie van een ingezonden brief. Overigens zagen we onlangs in de Nijmeegse editie van het Algemeen Dagblad een zeer herkenbaar artikel. *Woede onder bewoners van Nijmegen-West*. In een deel van de wijk staan amper auto's omdat er betaald moet worden, maar een paar meter verderop is het zo vol dat er nauwelijks plek is, omdat parkeren daar gratis is, aldus de krant. „Soms staat maandenlang dezelfde auto voor de deur,” klagen bewoners in het gratis deel. En zo zijn er op internet nog veel meer gelijklopende verhalen uit andere steden te vinden. We zijn allesbehalve uniek!

De wijk in Vogelvlucht

Door Redmar Wolf, voorzitter wijkvereniging De Vogelwijk

Verderop in dit nummer treft u een reportage aan over het feest dat we op 24 juni vierden ter gelegenheid van het 105-jarig bestaan van onze wijk. De tekst die u nu leest, moest echter eerder worden ingeleverd. Nu ik dit schrijf, ligt het feest nog enkele dagen voor me en als u dit leest, is het feest al geweest. Ingewikkeld allemaal. Maar ik weet zeker dat het een prachtige dag en avond zal worden (en dus is geweest)! De voorpret en het enthousiasme bij alle vrijwilligers waren in elk geval veelbelovend! In het bestuur van de wijkvereniging zijn al stemmen opgegaan om voortaan het begin van elke zomer met een wijkfeest in te luiden.

Zuiderstrand

Er ligt nu in elk geval nog een flink stuk zomer vóór ons. De tijd dat veel wijkbewoners van een welverdiende vakantie elders genieten. De tijd van lange zomeravonden met geroezemoes in de verte en de hoop en verwachting dat dit altijd zo zal blijven. De tijd van slippers en een late duik in zee. De tijd van vleermuizen als het donker wordt.

De zomer is niet alleen een tijd voor vakantie, maar ook een tijd om na te denken. Over onze leefomgeving, om maar eens wat te noemen. Wat moeten we bijvoorbeeld doen met het weer oplevende idee van jaarrondexploitatie van de strandtenten op het Stille Strand, 'ons' Zuiderstrand? Als wij het zo inschatten was (en is) een ruime meerderheid van de wijkbewoners tegen dergelijke plannen. Het bestuur houdt in ieder geval de vinger aan de pols en zal u op de hoogte houden van nieuwe ontwikkelingen. Op de najaarsvergadering, de algemene ledenvergadering van 16 oktober, staat dit punt op de agenda.

Bosjes van Poot

Een ander punt betreft de Bosje van Poot. Over de mogelijke toekomst van de 'Appelloods' kunt u elders in dit blad lezen. Een buurtcomité van omwonenden heeft onlangs ook aandacht gevraagd voor het behoud en herstel van de natuurwaarden. Het steeds intensievere gebruik van de Bosjes van Poot als hondenuitlaat- en losloopgebied lijkt hierbij een factor van betekenis. De combinatie van Natura 2000-gebied en losloopgebied is in ieder geval een opmerkelijke. Ook iets om het eens over te hebben.

Voorzitterschap

Tot slot nog een persoonlijke noot. Ruim zeven jaar geleden ben ik begonnen als voorzitter van onze prachtige wijkvereniging. Ik heb dat altijd als een bijzonder voorrecht ervaren. Ik koester vooral de samenwerking met mijn medebestuurders, de redactie van het wijkblad en alle andere fantastische vrijwilligers die de vereniging rijk is. Onze vereniging is gebaat bij continuïteit, maar zo nu en dan een nieuw gezicht komt de vitaliteit van iedere organisatie ten goede. En volgens mij wordt het zo langzamerhand tijd voor een nieuw gezicht op deze plek. Ik wil het maar gezegd hebben. Als u zich aangesproken voelt en de ambitie hebt om dat nieuwe gezicht te worden, weet u mij te vinden. Mijn gegevens staan in het colofon achterin dit blad. Maar nu eerst: zomer!

Redmar Wolf

(uiteraard ook namens de mede-bestuurders Adam Braithwaite, Paul Lohmann, Lodewijk de Haes en Ilonka Sillevius Smitt)

Toekomst Appelloods nog ongewis

Door Mieke Hendriks

Medio mei verscheen in AD Den Haag en in De Telegraaf een artikel over de plannen die wijkvereniging De Vogelwijk heeft voor de voormalige 'Appelloods' aan de rand van de Bosjes van Poot. Niet iedereen is daar blij mee.

De loods, die in de jaren vijftig en zestig is gebruikt als opslagplaats van de organisatie Bescherming Bevolking (BB) en daarna tot 2016 plaats bood aan rekwisieten van de fameuze Haagse theatergroep De Appel, is gemeentelijk bezit. Maar de gemeente wil – om het maar kort door de bocht te zeggen – ervan af. Jammer, volgens de Wijkvereniging, want het is als voormalig onderdeel van de Duitse verdedigingslinie Atlantik Wall die in 1943 dwars door Den Haag werd aangelegd niet alleen een uniek stuk 'historisch erfgoed', maar

er kan ook iets leuks en nuttigs van gemaakt worden voor en door de buurt.

Gedacht wordt aan het opknappen van het pand via een zogenaamde CPO-constructie (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap), waarbij bewoners financieel en inhoudelijk hun steentje bijdragen aan het project. Als het pand behouden blijft, kan het onder meer gaan dienen als ontmoetingsplek voor buurtbewoners. Bovendien kunnen de huidige huurders/gebruikers wellicht gewoon blijven zitten. Dat zijn theatergroep *House of Rat*,

Theaterschool *Rabarber*, beeldend kunstenaar Theo Jansen, die er geregeld een aantal van zijn 'strandbeesten' stalt en de nabijgelegen kinderopvang die er wat spullen heeft ondergebracht. Gedurende de maand juli wordt in de loods een creatieve *Zomerschool* voor 55-plussers gehouden.

Ontmoetingsplek

Binnen de huidige, nog niet in beton gegoten plannen van het bestuur zou de loods een culturele functie moeten blijven vervullen en naast een ontmoetingsplek voor buurtbewoners ook een culturele broedplaats moeten zijn. De statuten van de wijkvereniging zijn dwingend ten aanzien van het oprichten en in stand houden van een wijkgebouw (dat nooit van de grond is gekomen), dus ook in die zin is het inrichten van de loods als ontmoetingsplaats een logische stap.

De gemeenteraadsfracties van Partij voor de Dieren, Hart voor Den Haag, PvdA en D66 hebben B en W vragen gesteld over de toekomst van de loods en uit de inmiddels ontvangen antwoorden blijkt dat de gemeente vooralsnog niet van plan is het bouwwerk te slopen. De vragen hebben blijkbaar doen inzien dat het hier gaat om een gebouw van bijzondere cultuurhistorische waarde waar ook nog eens een mooie bestemming aan gegeven zou kunnen worden.

Actiecomité

Inmiddels is er ook een *Buurtcomité Behoud Bosjes van Poot* opgericht dat eind mei een handtekeningactie is begonnen om het terrein van de loods een groene en duurzame invulling te geven. De loods zelf zou dan wel moeten verdwijnen. Gedacht wordt aan het planten van inheemse bomen en planten en/of het ontwikkelen van een pluktuin in aansluiting bij het Natura 2000-gebied. De actievoerders (bestaande uit enkele omwonenden) vrezen voor het nog verder beschadigen van het toch al kwetsbare natuurgebied. Ook is men

niet gelukkig met de eventuele onrust en overlast die de loods met de nieuwe bestemming met zich kan meebrengen.

De geluiden die nu via allerlei media naar boven komen, gaan richting een gulden middenweg: het unieke historische gebouw behouden, maar op duurzame wijze, met respect voor het Natura 2000-gebied en met een sociale/culturele functie, zónder overlast voor de buurtbewoners. Het is misschien een veelomvattend wenspakket, maar in de Vogelwijk zijn wel vaker succesvolle bewonersacties gevoerd. We kunnen volgens het bestuur van de wijkvereniging in ieder geval op één ding rekenen: een zeer betrokken groep van bewoners. Nu nog alle neuzen dezelfde richting op krijgen.

“Praten, wikken en wegen”

Namens het bestuur van de wijkvereniging hebben Lodewijk de Haes en Paul Lohmann verklaard dat de wijkvereniging graag grip wil hebben op wat er in en rond de loods gebeurt. Daarmee zou oneigenlijk gebruik moeten worden voorkomen en (over)last voor omwonenden kunnen worden beheerst. In elk geval wil het bestuur „de toekomst van de loods breed in de wijk ter bespreking stellen om goed zicht te krijgen op alle wensen en belangen.”

„Er zal dus nog veel moeten worden gepraat, gewikt en gewogen”, aldus de bestuursleden. „Uiteraard zal de mening van de direct omwonenden daarbij ook worden meegewogen. De komende maanden gaat het bestuur verder met het inventariseren van de toekomstmogelijkheden van de Appelloods en van de mogelijkheden om alle verschillende visies samen te brengen, waarbij wellicht ruimte is voor ieders wensen.”

De bestuursleden wijzen erop dat de toekomst van de loods in elk geval al op de agenda staat van de algemene ledenvergadering van de wijkvereniging, die op maandagavond 16 oktober wordt gehouden in het clubgebouw van sportvereniging Quick.

Kunst & lunch Westbroekpark

Op **vrijdag 21 juli** organiseren we een 'beeldenwandeling' met aansluitende lunch in het Westbroekpark. Dit park telt achttien kunstwerken, gemaakt door gerenommeerde Haagse kunstenaars uit het midden van de 20^e eeuw. Onder begeleiding van een gids krijgen we een toelichting op de sculpturen en kunnen we ook genieten van de prachtige rozentuin.

Aansluitend staat er een heerlijke biologische lunch voor ons klaar in het nabijgelegen restaurant Greens. De kosten voor dit arrangement zijn 22,50 per persoon. U kunt dit ter plekke voldoen.

De start is om 11.00 uur bij restaurant Greens, Kapelweg 18 (in het Westbroekpark). Route met openbaar vervoer: Met bus 24 vanuit de Sportlaan naar halte Kunstmuseum en daar overstappen op bus 21 (zelfde halte). Uitstappen bij halte Nieuwe Parklaan, een klein stukje teruglopen en links de Kapelweg in.

Aanmelden tot uiterlijk 15 juli via:

activiteiten@vogelwijkdenhaag.nl

Graag met vermelding van tel.nr./mailadres.

Rondleiding in Museum Bredius:

Donderdag 3 augustus 10.30 uur

Aan de Lange Vijverberg 14, tegenover het Mauritshuis aan de Hofvijver, is sinds 1990 in een prachtig 18^e-eeuws pand het Museum Bredius gevestigd. Voorheen bevond zich dat

in aan de Prinsegracht, in het vroegere woonhuis van kunstverzamelaar Abraham Bredius (1855-1946). Op donderdag 3 augustus vanaf 10.30 verzorgt museumbeheerder Thomas Donner voor leden van wijkvereniging Vogelwijk een rondleiding langs de rijke collectie, die onder meer bestaat uit schilderijen (van o.a. Rembrandt, Jan Steen en Albert Cuyp), maar ook tekeningen, porselein, zilver- en glaswerk. Het museum bezit ook een aantal trompe-l'oeil-kunstwerken uit de zeventiende eeuw, waarin v r voor kunstenaars als Escher de kijker werd geconfronteerd met gezichtsbedrog.

De rondleiding is gratis, maar de deelnemers moeten ter plekke wel zelf een toegangskaartje aanschaffen (al dan niet via de Museumkaart). Meld u snel aan via

activiteiten@vogelwijkdenhaag.nl

en vermeld daarbij met hoeveel personen u komt en via welk telefoonnr. u bereikbaar bent.

Meer informatie: www.museumbredius.nl

Zondag 6 augustus 13.00 uur

Muzikale lunch in Brasserie De Laer

We nodigen u uit voor een uitgebreide muzikale lunch in Brasserie De Laer, dat leuke restaurantje langs de tramrails aan het begin van de Van Boetzelaerlaan, vlakbij de Houtrustbrug. Het samenzijn wordt opgeluisterd door de klanken van het Kaster Kwartet (violist, bassist en twee gitaristen, onder wie Vogelwijker Tom Mutsaerts). Zij spelen een mix van oude jazz, swing, Franse chansons en traditionele Zuid-Amerikaanse nummers. Hierbij vlechten improvisaties zich door de traditionele melodieën, die naar eigen hand worden gezet.

Voor   28,50 (lunch incl. bijdrage muziek) wordt een viergangenlunch met keuzemogelijkheden geserveerd. We schuiven gezellig bij elkaar aan, dus als je alleen komt: geen probleem. Aanvang 13.00 uur. Aanmelden via activiteiten@vogelwijkdenhaag.nl (met vermelding van tel.nr.).

Vrijdag 1 september: Workshop fotograferen met je telefoon

Nog niet zo lang geleden kon je alleen foto's maken met een klassieke fotocamera, maar tegenwoordig kan dat ook met een mobiele telefoon. Het grote voordeel daarvan is dat je die bijna altijd bij je hebt. Bovendien is de fotokwaliteit van de telefoons langzamerhand vergelijkbaar geworden met die van gewone digitale camera's.

Professioneel kunstdocent en fotograaf Susan de Kruijff geeft op vrijdagmiddag 1 september in Brasserie van tennispark Berg & Dal een workshop met tips en trucs voor het maken van goede foto's met de telefoon.

Neem je eigen (goed opgeladen) mobiele telefoon met foto-functie mee.

Aanvang: 14.30 uur. Deelname kost 12,50 euro, excl. drankjes. Graag aanmelden vóór 18 augustus via: activiteiten@vogelwijkdenhaag.nl

Graag met vermelding van telefoonnummer. Het maximum-aantal deelnemers is 15, dus wees er snel bij, want vol=vol.

NB: Aansluitend aan de workshop is er op dezelfde locatie weer de maandelijkse Vogelwijkborrel (elke eerste vrijdag van de maand)!

Slecht ter been? Ga in december gratis mee naar het Van Gogh museum

Op **vrijdag 15 december** kunt u als 70-plusser of slecht ter been zijnde wijkgenoot gratis met de *MuseumPlusBus* mee naar het Van Gogh museum in Amsterdam. De bus staat voor u klaar op de Daal en Bergselaan (Parkeerplaats bij HBS/Crayenhout). Het vervoer en museumbezoek zijn gratis. U betaalt alleen voor de lunch

in Amsterdam (ca. 14 euro).

Belangstellenden kunnen zich nu alvast aanmelden, want ook hier geldt vol=vol! Er kunnen zo'n veertig personen mee en er is plek voor ca. 15 opvouwbare rollators of rolstoelentwee en twee vaste rolstoelen (geen scootmobiel!). Vindt u het prettig ondersteuning te hebben bij het lopen, dan zorgen wij voor een vrijwilliger. Graag dit bij aanmelden opgeven. Reserveer alvast met vermelding van telefoonnummer en mailadres bij

activiteiten@vogelwijkdenhaag.nl

Boeiende excursie in Ockenburgh

Op 2 juni vond er tot groot enthousiasme van de deelnemers een interessante wandelexcursie plaats over het landgoed Ockenburgh, onder leiding van een gids.

Vaste koffieochtenden

De kenners weten het al een paar jaar en maken er graag gebruik van: elke 1^e en 3^e maandag van de maand is er van 10.30 tot plm. 12.00 uur een gezellige koffieochtend in het paviljoen van tennispark Houtrust aan het begin van de Laan van Poot. Iedere wijkbewoner is welkom!

Vogelwijkborrel:

elke eerste vrijdag van de maand

Op elke eerste vrijdag-namiddag van de maand is er vanaf 16.30 uur een Vogelwijkborrel in de brasserie van tennispark Berg & Dal. Alle wijkbewoners boven de 18 zijn welkom en je betaalt gewoon je eigen drankjes aan de bar. Je hoeft je niet aan te melden. Loop gewoon binnen. Er is een tafel op naam van De Vogelwijk. Bij mooi weer zitten we natuurlijk buiten.

Ontdekkingen op en rond de Fitislaan

Door Gerco van der Heiden en Dick van Rietschoten

Met onder meer de Winterkoninglaan en de Kolibrielaan behoort de Fitislaan tot de kleinste laantjes in de Vogelwijk. De vogels waarnaar ze zijn genoemd, hebben toevallig (of misschien niet) ook zeer geringe afmetingen. Aan de hand van een onlangs ontdekte foto uit 1931 reconstrueren we bij dezen een stukje geschiedenis van de Fitislaan.

Het laantje, geflankeerd door de Fazantflat en nog geen handvol woningen, loopt vanaf de Pauwenlaan bij het Fazantplein naar de duinen aan de Laan van Poot. Het telt maar drie huisnummers: 2, 4 en 6. De laatstgenoemde twee woningen zijn begin jaren dertig gebouwd, maar nummer 2 - grenzend aan Pauwenlaan 25 - was al in de zomer van 1928 klaar. Zo'n drie jaar lang was dit dus het enige huis in de Fitislaan. Overburen waren er nog lang niet, want pas eind 1938 werd begonnen met de bouw van het in rode baksteen opgetrokken appartementengebouw dat later bekend werd als de Fazantflat.

Hoekhuis Laan van Poot

Op de bijgaande foto, gemaakt eind 1931, zien we de woning Fitislaan 6 met garage op weg naar de oplevering. De nog rondslingerende bouwmaterialen zoals stenen en planken, verraden echter dat er nog wel enige werkzaamheden moeten worden verricht. Te zelfder tijd kwam aan de (hier niet zichtbare) linkerkant Fitislaan 4 gereed.

Rechts op de foto zien we een stukje van het oogstrelende hoekhuis aan de Laan van Poot 198, eind jaren twintig ontworpen door de Haagse architect Koos Fels, van wie her en der in de Vogelwijk (o.a. op de Pauwenlaan en

Kraaienlaan) diverse creaties zijn verzezen. In de gevel aan de kant van de Laan van Poot is een tableau met twee pauwen verwerkt. Vandaar dat het huis in de vorige eeuw in de volksmond ook wel *Huize De Pauwe* is genoemd. Toevallig is het eerder vermelde hoekpand aan de andere kant van de Fitislaan, een twee-eenheid die bestaat uit de woningen Pauwenlaan 25 en Fitislaan 2, eveneens een ontwerp van Koos Fels. Op de achtergrond ontwaren we nog een viertal woningen die aan de Laan van Poot staan. Ze hebben de huisnummers 202 tot en met 208. Laan van Poot 200 bestaat gek genoeg niet.

Bewoners

Dankzij gegevens uit het gemeentelijk bevolkingsregister, vooroorlogse Haagse adresboeken en telefoongidsen kunnen we inmiddels achterhalen wie de eerste bewoners van de genoemde huizen zijn geweest en wie daar later in de jaren dertig (en soms ook nog daarna) hebben gewoond.

We beginnen op de hoek Fitislaan-Pauwenlaan. Op **Pauwenlaan 25** woonde vanaf 1926 Julius de Gaay Fortman met zijn gezin. Hij was leraar biologie aan het christelijk lyceum in de Populierstraat. Z'n dochter Louline (een nicht van W.F. de Gaay Fortman die in de jaren zeventig minister van Binnenlandse Zaken was) betrok dit huis medio jaren tachtig, waar ze tot haar overlijden in 2019 heeft gewoond.

Fitislaan 2: De eerste bewoners waren de weduwe Leonore Kampschuur-de Brauwere met

De Fitislaan gezien vanaf het Fazantplein

drie zoons en een dochter, overgekomen uit Nederlands Indië. De dochter trouwt in 1930 met radiotechnicus Willem Moerdijk, die ook op Fitislaan 2 komt wonen. Willem adverteert in die tijd geregeld in kranten als technisch adviseur bij ontvangstproblemen met radio's (zie illustratie).

In oktober 1932 komt de woning in andere handen. De nieuwe bewoner is F.H. Ilgen, gepensioneerd luitenant-kolonel van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger. Vanaf 1939 woont hier Onno Reitsma met vrouw en twee kinderen. Na de verplichte evacuatie in 1943 keren ze in 1945 terug. Veteraan Ilgen komt na de bevrijding terecht op Laan van Poot 374.

Fitislaan 4: De eerste bewoner, die er in juni 1932 intrekt, heet Rochus Siliakus. Hij is begrafenisondernemer en verzekeringsagent. Vanaf 1939 tot 1942 treffen we verschillende bewonersnamen aan, zoals Van Luik, Faber en Werkman. Kort na de bevrijding, in juli 1945, vestigt zich hier het uit Zeeland afkomstige jonge gezin van P. van Dalen, fabrikant van bakkerijgrondstoffen. Zijn bedrijf staat aan het Goenewegje. In 1952 komt hier het jonge paar Ko en Nel Wunderink te wonen, die er drie zoons en een dochter grootbrengen. Ko overlijdt in 2007, maar Nel pas dertien jaar later. Zij bereikt op Fitislaan 4 de gezegende leeftijd van 101 jaar.

Fitislaan 6: In het voorjaar van 1932 vestigt zich hier de familie H. J. J. Janssen. De heer des huizes is van beroep volgens de gemeentelijke administratie 'werktuigkundig ingenieur'. Janssen en zijn echtgenote wonen hier tot de

ontruiming van de wijk. Ze vertrekken in april 1943, maar na de bevrijding keren ze terug naar de Fitislaan, waar ze nog wonen tot 1955. Dan wordt het huis betrokken door het echtpaar Mathot met drie jonge kinderen. Mevrouw Mathot plaatst geregeld advertenties waarin ze een dienstmeisje zoekt (zie illustratie).

Een net meisje gevr. als
hulp in de huish. in ge-
zin met 3 kinderen van
8.30—4.30 uur. Zaterdag-
middag vrij. Loon f 20.-
p. w. Aanm. tuss. 6—7 u.
’s avonds Mevr. Mathot,
Fitislaan 6. 9226

Laan van Poot 198

In het voorjaar van 1930 wordt het hoekhuis Laan van Poot 198 als eerste betrokken door de familie F.J. Perquin, die uit Amsterdam komt. Franciscus Perquin was regionaal directeur geweest van de op dat moment al niet meer bestaande Hanzebank.

De Hanzebank, opgericht in 1904, was een initiatief dat voortkwam uit de rooms-katholieke kerk. De bedoeling was om kleine middenstanders van katholieken huize krediet te kunnen verlenen. De hoofdvestiging was aanvankelijk Den Bosch, maar al snel kwamen er ook vestigingen in het bisdom Haarlem. Op last van de regering mocht vanaf 1907 ook aan niet-katholieke klanten krediet worden verstrekt. In 1919 had de bank 19 filialen. Perquin, toen nog wonend in Amsterdam, was vele jaren directeur van alle Hanzebankvestigingen in het bisdom Haarlem. In de loop van de jaren twintig ging het steeds slechter met de bank en in 1926 eindigde de onderneming in een faillissement.

Lang kan Perquin niet van zijn opvallende nieuwe woning aan de Laan van Poot genieten, want hij overlijdt al ruim een jaar later, in april 1931. Drie jaar nadien vertrekt zijn weduwe uit het pand, waarna zich tot 1943 om de paar jaar andere bewoners aandienen: achter-

De Fitislaan gezien vanaf de Laan van Poot

eenvolgens met de namen Bodde, Van Tol en Metzker. Na de bevrijding komt er een zekere Nicolaas Bins wonen.

Laan van Poot 202-208

In februari 1929 nemen Adolf Gerardus Jonker en zijn vrouw als eerste bewoners hun intrek in het pand Laan van Poot 202. Jonker is directeur van een in Loosduinen gevestigde ‘witmetaalfabriek’ waar onder meer loodlegeringen voor letterzetterijen werden vervaardigd.

Op nummer 204 vestigt zich in de nazomer van 1928 Jacques Henri Cohen Stuart. Hij heeft een rijke ervaring als bankier achter de rug. In de jaren rond de Russische revolutie (1917) woonde hij in Sint Petersburg (Petrograd) als directeur van een Nederlands-Russische handelsbank. Na zijn Russische avonturen werkte hij nog een aantal jaren bij een bank in Kaapstad. In Nederland stond Cohen Stuart als Ruslandkenner te boek. In de jaren dertig en veertig was hij een veelgevraagd spreker over de ontwikkelingen in Rusland.

De buurman van Cohen Stuart op nummer 206 zit ook in het bankwezen, zij het op een lager niveau. Johannes Adrianus Koenen is zijn naam. Hij is de eerste hoofdbewoner van het pand en is procuratiehouder bij de ‘Bank van Leening’. Op nummer 208 ten slotte vestigt zich in het najaar van 1928 de weduwe Margaretha Theodora van Konijnenburg-Hessels. Er is verder niets over haar bekend.

Bronnen: Gemeentearchief: gezinskaarten, adresboeken 's Gravenhage 1931/32 en 1932/33; archief Hanzebank en krantenwebsite Delpher.

DR. ABRAHAM SCHIERBEEK TUIN
VOGELRUSTGEBIED
NIET VRIJ TE BETREDEN

Bij onraad bel:
070 - 3533000 VERENIGING VOGELBESCHERMING 's-GRAVENHAGE EN OMSTREKEN

Den Haag

Groenbedrijf Den Haag

Laan van Poot

Dr. Abraham Schierbeektuin bestaat al sinds 1927

Vogelkraamkamers in de Bosjes

Door Mieke Hendriks

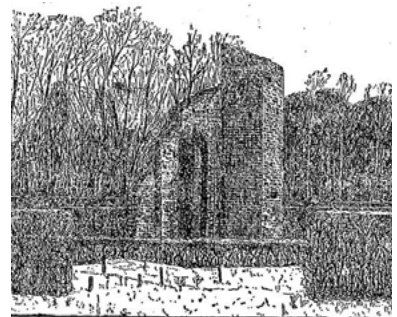
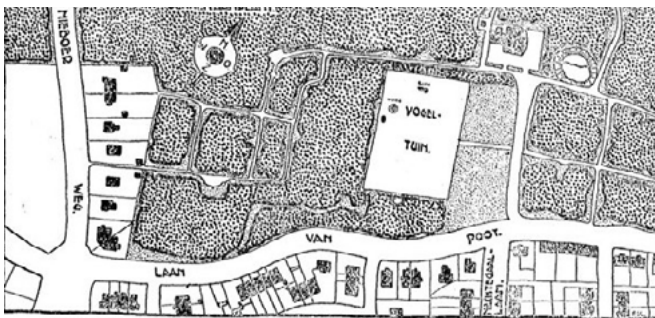
Veel Hagenaars en zelfs heel wat Vogelwijkbewoners hebben er nog nooit van gehoord. Een klein deel van de Bosjes van Poot bestaat uit een afgesloten terrein waar de vogels het voor het zeggen hebben. Dit is de dr. Abraham Schierbeektuin, een al bijna honderd jaar bestaand vogelrustgebied dat vooral in het voorjaar tientallen vliegende en nestelende bezoekers trekt.

Het hek naar de dr. Abraham Schierbeektuin aan de Laan van Poot ter hoogte van de Boomkruiperlaan staat soms open voor gemeentelijke groenwerkers die hier hun voertuigen parkeren. Maar enkele meters verderop worden mensen niet meer geduld. In dit 'vogelrustgebied' is, met name in het broedseizoen, elke stoorzender ongewenst. De beheerder van het gebied, Hetty Mos, heeft echter toegezegd dat ze mij bij wijze van grote uitzondering op de regel wel in de tuin wil rondleiden.

Het is half mei als we afspreken. „Wel zo handig als je laarzen aandoet,” waarschuwt ze vooraf, „want het gras is nu heel hoog en met al die regen erg nat!” Inderdaad, zo blijkt al gauw, want door alle lenteregens is het terrein geëxplodeerd tot een groen paradijs.

Tennisbanen

De tuin werd in 1927 opgericht en is daarmee de oudste vogeltuin van Nederland. Dr. Abraham Schierbeek, naar wie het gebied is vernoemd, was destijds voorzitter van de *Algemene Vereniging voor Natuurbescherming voor 's-Gravenhage en omstreken (AVN)*. Schierbeek was een bekend bioloog, leraar en klimaatactivist avant la lettre en vooral bekend vanwege zijn wetenschappelijk flora- en faunaonderzoek in Meijndel. Onder zijn voorzitterschap richtte de AVN haar pijlen ook op een stuk grond in de Bosjes van Poot om te voorkomen dat op het terrein, waar toen nog een boomkwekerij was gevestigd, tennisbanen zouden worden aangelegd. Die banen waren bedoeld voor de bezoekers van het nabijgelegen hotel-restaurant in de 'Boschjes',

Situatietekening en schets van de nieuw gebouwde ruïne bij een artikel in Het Vaderland, 1928

waarvan nu nog de villa te zien is waarin de IVIO-school is gevestigd. De vogeltuin is van 1928 tot 1947 onder beheer gebleven van de AVN. Sindsdien beheert de Haagse Vogelbescherming, die inmiddels ook 11 andere vogelgebieden onder haar vleugels heeft, het terrein.

Onbegrip

Toen het idee van een Haagse vogeltuin in 1927 de pers had gehaald, kreeg Abraham Schierbeek aanvankelijk met nogal wat onbegrip te maken. Zo werd hij bijvoorbeeld benaderd door een man die hem wel gratis allerlei vogels wilde leveren zodat deze vervolgens in kooien aan het publiek konden worden getoond. In ruil voor deze gulle gift wilde de potentiële leverancier echter het recht op een zogeheten 'vinkenbaan' in de nabijheid. Een vinkenbaan was een rechthoekig terrein met een groot net waarin allerlei trekvogels, maar met name vinken werden gevangen.

Vooraf kustgebieden leenden zich goed voor deze lucratieve bezigheid, omdat er in de herfst jaarlijks duizenden trekvogels langs de Hollandse kust vliegen op weg naar het zuiden. Het vangen van vogels voor consumptie en/of vermaak was al bij wet verboden sinds 1912, maar illegaal is deze lugubere jacht nog een tijdje doorgegaan. Schierbeek was juist het tegenovergestelde van plan: het bieden van een veilige plaats aan vogels zodat zij in alle rust konden broeden. Behalve het vangen van vinken (en andere vogels) was het leeghalen van nesten in die tijd namelijk ook nog een vaak beoefende 'sport'.

Jacob Poot

Met een toezegging van B & W én een toelage van 500 gulden voor de inrichting ging Schierbeek aan de slag. Het terrein van de oude kwekerij was al door middel van dichte meidoornheggen met gaas aan de onderzijde afgeschermd, dus dat kon grotendeels gehandhaafd blijven. Ook de omliggende om-

De 'grote vijver'

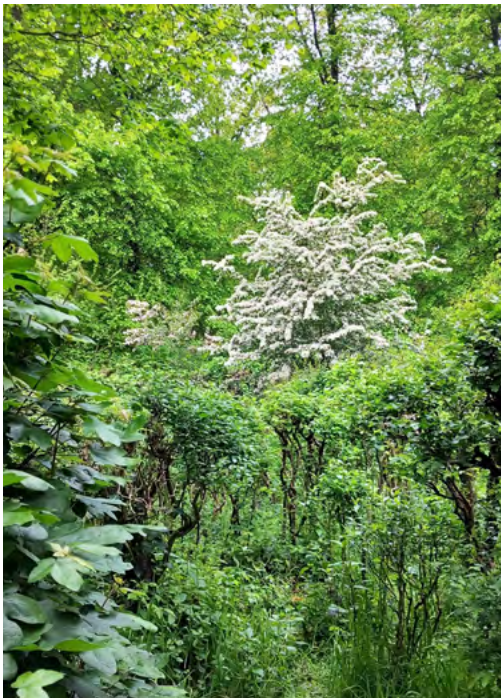
geving kreeg betere afsluitingen om de vogels meer rust te bieden. De banken die ooit op een hoger deel van de Bosjes zijn geplaatst om uitzicht te bieden op de vogeltuin, zijn vandaag de dag niet meer terug te vinden. Om de rust in de vogeltuin en de rest van de Bosjes te bewaren en te bewaken werd ook de hulp van Jacob Poot ingeroepen, destijds de hoofdboswachter van het gebied. De Bosjes en de lange laan langs de duinen hebben hun toevoeging 'van Poot' te danken aan hem en zijn oudere broer Willem, eveneens boswachter/jachttopziener.

Het opschonen en ompsitten van het terrein werd gedaan met medewerking van leerlingen van verschillende Haagse middelbare scholen, die hier met 'grooten ijver' gewerkt hebben. Ook leden van de Vogelbescherming en omwonenden hebben trouw mee geholpen. De zeer gewaardeerde, maar ondeskundige hulpkrachten werden overigens niet in-

gezet bij het bouwen van de 'ruïne' midden in het vogelrustgebied. Voor het neerzetten van deze nieuwe, maar oud lijkende ruïne werd een beroep gedaan op het bouw bureau Joh. P. Schippers, gevestigd aan de Laan van Meerdervoort. Hetzelfde bureau metselde de grote, halfronde drinkbak in de tuin.

Schuilplaats, nestplaats, voedselbron

Terug naar het heden. Op het voorterrein, waar een 'filiaal' van de gemeentelijk groendienst huist, heeft het vogelgekwitter duidelijk al veel meer volume dan in de wijdere omgeving. Als Hetty Mos mij door de tuin leidt, neemt het fluiten, zingen, krassen en tikken alleen maar in volume toe. Het is geweldig om te horen, maar Hetty houdt scherp in de gaten dat het gezang niet overgaat in paniekgekwitter, want dan zijn wij duidelijk een bedreiging en moeten we stilletjes de aftocht blazen. De tuin zelf is niet groot (iets minder dan een hectare), maar door alle struiken, bomen en het hoge gras is het een echt vogelparadijs.

Dicht struweel in voorjaarstooi

Struiken als meidoorn, braam en hulst zijn vanwege hun stekels en doornen belangrijk als schuil- en nestplaats, maar ze vormen tegelijkertijd een mooie bron van voedsel omdat ze bessen dragen. Alleen in de winterperiode wordt periodiek bijgevoerd. Voor de rest van het jaar zijn de vogels op de omliggende natuur aangewezen.

Nestkastjes

Overall zijn nestkastjes opgehangen en gezien het drukke heen- en weer vliegen tussen kastjes en bomen wordt er goed gebruik gemaakt van deze onderkomens. Of, zoals Hetty het zegt: „Overall zijn vogelkraamkamers te vinden.” Ze wijst op de befaamde ruïne, oorspronkelijk gebouwd als een 5.60 meter hoog bouwwerk met 34 nestholen. De hoogste kamertjes waren bedoeld voor de kerkuilen die de vele muizen en mussen van destijds onder controle moesten houden. In de loop der tijd is de ruïne, zoals bedoeld, helemaal begroeid met klimop. Het lijkt een ideale nestplaats voor vogels, maar Hetty is niet helemaal tevreden: „De nissen zijn te ondiep, dus eigenlijk werkt het gewoon niet goed. Men heeft destijds vergeten om er een ruimte achter te maken waar de vogels kunnen broeden. Ze vallen dus zo naar beneden. We hebben wel een kerkuil-koppel gehad hoor, maar de oorspronkelijke bedoeling - een soort flatgebouw voor vogels - werkt niet goed.”

Natuurlijke vijanden

Vlakbij de ruïne zit een poes heerlijk op zijn gemak op een van de grote takkenbossen die her en der door de tuin zijn neergelegd. Hetty is niet blij met dit kattenbezoek. „Het is een van onze vier vaste buurtkatten,” legt ze uit. „Heel vervelend, maar ze laten zich niet weggagen. Vossen hebben we hier ook, maar die doen niet zo veel kwaad.” We lopen door naar een kleine vijver, één van de twee waterplekken, en Hetty toont me de ongelooflijke hoeveelheid kikkervisjes. „Straks zijn de kik-

kers weer een lekker hapje voor onder andere de buizerd die hier regelmatig te zien is. De blauwe reiger komt ook geregeld in een van de vijvers vissen. Zo houd je toch een beetje evenwicht in de natuur.”

André van der Laan

Terwijl we naar het tuinhuisje lopen langs enorme zadelzwammen die ongestoord op een dode boom groeien, wijst Hetty op de omgevallen bomen die tijdens de februaristorm van 2021 het loodje legden. „Als het even kan, laten we het hout hier gewoon liggen, of we gebruiken de takken om een soort wigwams te maken waar dieren bescherming in kunnen vinden en waarin de vroege voorjaarsbroeders hun nesten kunnen bouwen als er nog geen bladeren aan de bomen zitten.”

Aan de deur van het tuinhuisje hangt nog steeds de regenjas van Hetty's voorganger André van der Laan. Hetty strijkt er even liefdevol overheen. „André hielp hier bij het beheer al als schooljongen van 16, ongeveer vanaf 1932. Rond 1940 is hij zelf beheerder geworden, als opvolger van de oude heer Nieuwenhuis, een voormalige gymleraar. Tot zijn overlijden in 2007 is André beheerder gebleven, want hij kon het niet loslaten. Bij elkaar heeft hij dus meer dan 65 jaar een toezienend oog gehouden over de tuin. Ter ere van deze grote en toegewijde natuurliefhebber draagt het vogelrustgebied aan de Wijndaelerweg nu zijn naam.”

Gezin

Zo'n lange staat van dienst in het groen kan Hetty niet meer evenaren, maar ze heeft haar sporen wel verdiend. Ze is twaalf jaar boswachter geweest in Sorghvliet en is daar nog geregeld te vinden als toezichthouder. Ook is ze als vrijwilliger actief, onder meer bij vogelrustgebied Ockenburgh. Eigenlijk is haar hele gezin op één of andere manier bezig met natuurbeheer. Haar man helpt geregeld mee met haar werk, haar oudste zoon is beheerder van het vogelrustgebied *Eilandjes Meer en Bos*

en de zoons twee en drie zijn respectievelijk werkzaam als ecooloog bij Natuurmonumenten en als boswachter bij het Brabants Landschap. De vogeltuin aan de Laan van Poot is in het broedseizoen ook voor Hetty een rustgebied. „Gemiddeld ben ik hier zo'n drie keer per week,” vertelt ze. „Het is nu een rustige tijd. Bijvoeren hoeft nu niet en aan het onderhoud kunnen we in het broedseizoen natuurlijk niets doen. 's Zomers voel ik me grootgrondbezitter, maar in het najaar, vroege winter en begin van het voorjaar is er behoorlijk veel werk. Gelukkig helpen drie vrijwilligers en mijn man mee met maaien en waar nodig zagen en snoeien. De vijvers moeten natuurlijk ook worden schoongemaakt. En we doen alles met de hand, niet met machines.”

Kijken, tellen, luisteren

We nemen een klapstoel mee en gaan bij de grote, halfronde vijver zitten. Hetty: „Om vogels te bekijken, moet je stil zitten.” En ja hoor: al gauw verschijnen er roodborstjes, koolmezen en staartmezen om te drinken en uitgebreid te baden. „Het gebied is te klein om er officiële broedvogeltellingen te doen. Met die tellingen worden jaarlijks de aantallen en de spreiding van broedvogels in Nederland in kaart gebracht. Ik doe wel tellingen hoor, door middel van regelmatige waarnemingen, maar aan het nationale Broedvogel-Monitoringproject oftewel BMP doe ik niet mee. Gemiddeld broeden in deze tuin zo'n twintig vogelsoorten. Omwonenden van vogelrustgebieden hebben er trouwens ook profijt van, want de vogels melden zich net zo goed in groten getale in hun tuinen en plantsoenen.”

Zo dacht Abraham Schierbeek er ook over, toe hij schreef over *'de groote scharen inwoners, die met meer vreugde hun dagtaak beginnen als zij 's ochtends begroet zijn door het gezang van een merel, een roodborst, een vink; die al verkwikt worden als zij op hun terugweg naar huis de spreekwensvluchten zien zwieren...'*

Burgemeester

Nu klinkt dat misschien allemaal wat romantisch in onze 21ste-eeuwse oren en wellicht horen we het niet eens als we met dichte ramen langsrijden met de auto. Maar als je op een vroege meiochtend of -avond door de Bosjes van Poot loopt en je hoort het vogelconcert, dan heeft dat toch iets magisch. En daar hoef je de vogeltuin niet eens voor te betreden. Ook de Haagse burgemeester Jan van Zanen kwam onder de betovering van de vogeltuin toen hij er het afgelopen voorjaar een bezoek bracht.

Beheerster Hetty Mos ontvangt burgemeester Van Zanen (foto Ap Mos)

Hetty leidde hem rond, samen met haar echtgenoot en vrijwilliger Alison van den Brekel, die vlakbij op de Roodborstlaan woont. „Van Zanen vond het geweldig,” vertelt Hetty. „Hij was zeer geïnteresseerd en stelde veel vragen. Als je op internet zijn *Dagboek van de Burgemeester* leest, begrijp je dat zo’n man gewoonweg geleefd wordt en wel wat rust kan gebruiken.”

Overigens werd voor de burgemeester – net als voor mij – een hoge uitzondering gemaakt op de regel dat mensen in het gebied niet welkom zijn, al helemaal niet gedurende het broedseizoen. „Er wordt wel eens een excursie gehouden”, zegt Hetty, „maar dat is hooguit één keer per jaar.”

De burgemeester wordt rondgeleid door Hetty Mos en medewerkster Alison van den Brekel (Foto Ap Mos)

Loods

Aan de andere kant van het hek, tegenover de speelweide, staat de loods die er in Tweede Wereldoorlog (1944) is neergezet door de Duitsers. Hier was vroeger de ingang tot de vogeltuin. De loods diende als garage en onderhoudswerkplaats. De reeds eerder genoemde André van der Laan heeft het overigens in de oorlog nog eens aan de stok gehad met Hauptmann Gerhardt aangezien Duitse militairen tegen kerst 1942 de toppen uit een aantal sparren hadden gezaagd om als kerstboom te dienen. Nog erger vond Van der Laan dat de militairen duiven hadden geschoten voor hun kerstmaaltijd. Na een mondelinge confrontatie werd afgesproken dat de tuin met rust zou worden gelaten, wat voor Van der Laan een dubbele opluchting was: in de tuin lagen namelijk wapens van het verzet verborgen.

Kort na deze confrontatie werd de Vogelwijk tot Sperrgebied verklaard en werd de tuin dus ook tot aan de bevrijding aan zijn lot overgelaten.

Vogelwijk vliegensvlug

Door Madelon Kranenburg - m.kranenburg21@kpnplanet.nl

Lotte de Goeij (52) uit de Wildhoeflaan werkt als onderwijsadviseur. Zij is getrouwd met Ray en samen hebben ze drie zonen, waarvan twee het ouderlijk huis inmiddels hebben verlaten. Lotte is opgegroeid in Noord-Limburg en na enige omzwervingen door Nederland, waaronder de woonplaatsen Groningen en Enschede, zijn Ray en Lotte uiteindelijk voor hun werk in Den Haag terechtgekomen.

Vogelwijk

„We wonen sinds 2003 in ons huidige huis en het bevalt nog steeds heel goed. Ik ben opgegroeid in een dorpje. Daar lijkt deze wijk op en dat vind ik heel prettig. Met dan nog de bijkomende luxe dat ik tussen de middag gewoon even naar zee kan wandelen. Echt heerlijk!

Onze laan heeft een gevarieerde bewonerssamenstelling van jong tot oud. Twee buurvrouwen hebben het afgelopen jaar voor het eerst een straatfeest georganiseerd, op het Eiberplein, en dat was een groot succes. De Wildhoeflaan is een lange laan. Vaak passeer je de huizen verderop wel, maar spreek je elkaar eigenlijk niet echt. Tijdens dat straatfeest kreeg ik de kans - onder het genot van een hapje en een drankje, want iedereen nam iets lekkers mee - nader met elkaar kennis te maken.”

Activiteiten in de wijk helpen om elkaar in de wijk te leren kennen: „Toen onze kinderen nog klein waren, was ik lid van de Activiteitencommissie van de wijk. Toen heb ik geholpen bij het organiseren van allerlei kinderactiviteiten, zoals een paaspuzzeltocht, een vossenjacht en het uitdelen van oliebollen met Sint-Maarten. De opkomst van deelnemende kinderen was in mijn tijd enorm.”

Adviseur

„Als het binnen een onderwijsinstelling niet goed gaat, help ik om de knelpunten op te los-

sen en de kwaliteit te verbeteren. Sinds 2017 ben ik zelfstandig adviseur en interim-manager en werk ik onder meer voor schoolbesturen, directies en onderwijsafdelingen van gemeenten. Sinds kort werk ik ook samen met *Change Kitchen Strategy & Performance*, het nieuwe bedrijf van mijn man Ray Pijpers en wijkgenoot Raymond Eilander.”

Weekend

„We proberen altijd wel iets af te spreken met vrienden. Of onze op kamers wonende zoons komen dan thuis. Koken en gezellig eten vind ik altijd heel erg leuk. Maar ook staat een strandwandeling vast op het programma, want ons hondje is dol op het strand. Verder ga ik, als de tijd het toelaat, in het weekend sporten bij *Health & Sports Club Westduin* aan de Laan van Poot. En ik wandel samen met drie vriendinnen eens in de zoveel tijd een etappe over het *Trekvogelpad*, een langeafstandswandelpad van West- naar Oost-Nederland. Het pad ontstond in 1999 ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Vogelbescherming. Ruzzak op en gaan, echt hartstikke leuk.”

The Restaurant

„Ik ben fan van de Scandinavische Netflix-serie *The Restaurant*. Het verhaal is een Zweeds familiedrama dat zich afspeelt in een van de populairste restaurants in Stockholm: Djurgårdskällaren. Je volgt verschillende ge-

neraties en krijgt zo een goed tijdsbeeld. Echt een supermooie serie! Alle vier seizoenen zijn nog op de streamingsdienst te zien.”

Boeken

„*Ik team, wij teamen* is mijn favoriete boek, geschreven door Annemarie Bleeker en Saskia Tjepkema. Het gaat over samenwerken in teams en de daarbij behorende patronen en wat kun je doen om een goede samenwerking op gang te brengen. Ik heb het boek gelezen voor mijn vak, maar ik denk dat het voor meer mensen interessant kan zijn.

Tijdens vakanties lees ik graag romans. Eentje die ik kan aanraden is *Daar waar de rivierkreeften zingen* van Delia Owens. Een roman over een Amerikaans meisje dat alleen opgroeit in een moerasgebied, vol spannende verwickelingen, waaronder een moord die opgelost moet worden. Een heerlijk boek, ik had het heel snel uit.”

Smaak

„Ik heb laatst de pompoentaart uit de oven van Ottolenghi ontdekt. Echt een lekkere quiche met naast pompoen ook een zoetzure wortel-relish en geitenkaas als ingrediënten. Voor de liefhebbers: het recept is onder meer te vinden op de website *Uit Paulines Keuken*. Ik laat de boodschappen al jaren aan huis bezorgen, maar voor kleine dingetjes zoals kaas ga ik naar Ed Boele in de Fahrenheitstraat of

ik loop langs het elektrische wagentje Vikkie van bakkerij Victor Driessen, dat met regelmaat in de Vogelwijk rondrijdt. Via de app krijg ik bericht wanneer en waar het karretje in de buurt staat.”

De stad uit

„Ik ben gek op Scandinavië en zou graag Oslo aan de lezers willen aanraden. Dat is een ontzettend leuke stad. Het heeft heel veel mooie musea en je kunt er heerlijk eten en wandelen.”

Restaurant

„Het voormalige café *The Old Jazz* in de Aert van der Goesstraat bij het Frederik Hendrikplein vind ik een goed en gezellig restaurant en je kunt heerlijk lunchen bij *Zondag* in de Fahrenheitstraat.”

Muziek

„Ik luister eigenlijk van alles, maar laatst hoorde ik voor het eerst de muziek van Ludovico Einaudi, de Italiaans pianist en componist van eigentijdse klassieke muziek. Echt heerlijke muziek.”

Tip van Lotte

„Ik ben al jaren vaste klant bij kapper Rizal op de Goudsbloemlaan. Een prettige sfeervolle zaak. Ik voel me er altijd heel erg welkom.”

ZWOEL ZORGELC

Het was een prachtige zomerdag met mediterrane temperaturen, de opkomst was hoog, iedereen was goed geluimd en de verzorging van de inwendige mens was uitstekend. Alles zat mee op zaterdag 24 juni, de dag waarop bij restaurant Pex in de gelijknamige Bosjes het 105-jarig bestaan van de Vogelwijk werd gevierd. De mannelijke bestuursleden van de wijkvereniging hadden zich zelfs ter ondersteuning van de feestelijke sfeer in glitterende kledij gehesen.

Verspreid over de middag en avond genoten ruim 200 wijkbewoners uit verschillende leeftijdscategorieën van een prima lunch en/of dito Indische maaltijd en muzikale optredens van Frank Panhuyzen en de band Captain Midnight. Enkele tientallen feestgangers lieten zich 's middags met een 'Vogelwiktrentje' kriskras door de wijk rijden voor een leerzame tocht onder leiding van de gidsen Dick van Rietschoten en Ron Verhulst. Ook wijkagent Chiel Lentz dompelde zich vol overgave onder in het feestgedruis. Volgens een van de eregasten, de net aangetreden nieuwe stadsdeeldirecteur van Segbroek Daniel van Drunen, vertoonde het evenement maar één klein minpuntje: de feestlocatie lag helaas niet in het stadsdeel Segbroek, want de Bosjes van Pex vallen officieel onder de vlag van Loosduinen.

DOS ZOMERFEEST

Vogelwijkagenda

Maandag
17 juli

10.30 - 12.00 uur: HoutrustKoffie, gezellig koffiedrinken met wijkgenoten in het paviljoen van Tennispark Houtrust. Elke wijkbewoner is welkom.

Vrijdag
21 juli

11.00 uur: Wandeling en lunch in Westbroekpark. Aanmelden via activiteiten@vogelwijkdenhaag.nl

Maandag
31 juli

Vanaf 17.30 uur: Borrel en driegangenmenu van de *Vogelwijk Dinerclub*. Locatie: Brasserie Tennispark Berg & Dal. Aanmeldingen en meer informatie bij Hedy de Munk via hmdemunk@gmail.com

Donderdag
3 augustus

10.30 uur: Rondleiding in Museum Bredius, Lange Vijverberg 14.

Vrijdag
4 augustus

Vanaf 16.30 uur: Borrel voor Vogelwijkbewoners in de brasserie van tennispark Berg & Dal (Bosjes van Pex).

Zondag
6 augustus

13.00 uur: Muzikale lunch in Brasserie De Laer (langs de tramrails a/h begin van de Van Boetzelaerlaan). Aanmelden bij Yvonne Brouwer 06-14658979.

Maandag
7 augustus

10.30 – 12.00 uur: HoutrustKoffie, gezellig koffiedrinken met wijkgenoten in het paviljoen van Tennispark Houtrust. Elke wijkbewoner is welkom.

Maandag
21 augustus

10.30 – 12.00 uur: HoutrustKoffie, gezellig koffiedrinken met wijkgenoten in het paviljoen van Tennispark Houtrust. Elke wijkbewoner is welkom.

Maandag
28 augustus

Vanaf 17.30 uur: Borrel en driegangenmenu van de *Vogelwijk Dinerclub*. Locatie: De Dagvisser, 2^e Binnenhaven. Aanmeldingen en meer informatie bij Hedy de Munk via hmdemunk@gmail.com

Vrijdag
1 september

- 14.30 uur: Workshop fotograferen met je mobiele telefoon. Brasserie Tennispark Berg & Dal. Zie elders in dit blad.
- Vanaf 16.30 uur: Borrel voor Vogelwijkbewoners in brasserie Berg & Dal (Bosjes van Pex)

Maandag
4 september

10.30 – 12.00 uur: HoutrustKoffie, gezellig koffiedrinken met wijkgenoten in het paviljoen van Tennispark Houtrust. Elke wijkbewoner is welkom.

Schelpen voor duinpaden

In de voorlaatste week van mei brachten vrachtwagens tientallen kubieke meters schelpen naar de Laan van Poot ter hoogte van het Fuutpad. In de daaropvolgende dagen verhuisden die schelpen de duinen in om daar te worden gebruikt als semi-verharding van duinpaden. Sommige paden hadden nog een oude asfaltbekleding, die inmiddels zwaar verbrokken was. Het asfalt was niet natuurvriendelijk en de gaten die erin waren ontstaan leverden risico's op voor de veiligheid van fietsers en voetgangers. De oude teerhoudende asfaltlagen zijn inmiddels al bijna overal in het Westduinpark weggehaald en vervangen door schelpen. Ook sommige moeilijk begaanbare zandpaden kregen een schelpenlaag.

„Het meeste werk aan de herinrichting van het duingebied zit er nu op’, zegt Eric Wisse van de Stichting Duinbehoud. De natuur heeft op een aantal plekken meer ruimte gekregen, onder meer door het weghalen van ongewenste begroeiing en het opheffen van een paar paden. We hebben nu een stelsel van verharde hoofdpaden en zand- of schelpenpaden daaromheen.”

Isoleren, dan ook ventileren. Maar hoe?

Door Guus Meijer

Zo'n 50 wijkbewoners kwamen op 16 mei af op de informatiebijeenkomst over isoleren en ventileren die Vogelwijk Energie(k) had belegd in de kantine van sportvereniging Quick.

Zoals gebruikelijk opende voorzitter Rutger van Hoogstraten de bijeenkomst met een overzicht van de strategische doelstelling van VwE: een volledig duurzame wijk in 2050 op het gebied van warmte, elektriciteit en mobiliteit. Voorts deelde Rutger actuele informatie over het gemeentelijk beleid op het gebied van omgevingsvergunningen (voor verbouwingen e.d.) waarover het bestuur met de gemeente in gesprek is. De gemeente is doende de welstandsnota en het bijbehorend systeem van vergunningverlening te herzien, met name omdat de vanouds geldende esthetische normen een belemmering kunnen vormen voor het realiseren van verduurzamingsmaatregelen, zoals dak- en muurisolatie, het plaatsen van zonnepanelen etc.

Soepel en welwillend

In de gesprekken met de gemeente komen zowel inhoudelijke zaken aan de orde (Wat mag wel en wat niet, al dan niet met vergunning?) als procedurele kwesties (Wanneer heb je een architect nodig?).

In afwachting van nieuwe verduidelijkte normen stelt de gemeente zich in het algemeen soepel en welwillend op en is men bereid bewoners zo veel mogelijk te faciliteren bij het verduurzamen van hun huis. Bij vragen

of problemen kan men zich wenden tot het spreekuur over omgevingsvergunningen.

Een afspraak daarvoor kan worden gemaakt via het gemeentelijk telefoonnummer 14070. Ook kan contact worden opgenomen met het secretariaat van de Welstandscommissie: 070-3534366.

Ventilatie ondergeschoven kindje

Ter inleiding op het hoofdonderwerp van de avond gaf Frank Prins een powerpoint-presentatie over isoleren en ventileren, met de nadruk op het laatste.

Frank werkt bij de WoonWijzerWinkel en zit één dag in de week in de Hou-van-je-huiswinkel aan de Denneweg. Als duurzaamheidsadviseur merkt hij dat ventilatie veelal een ondergeschoven kindje is bij het verduurzamen van woningen en werkruimten. Hoe beter een ruimte wordt geïsoleerd, hoe eerder de luchtkwaliteit onder druk komt staan en er gekeken moet worden naar passende ventilatie. In afgesloten ruimten met mensen leidt onvoldoende frisse lucht tot verhoogde hoeveelheden CO₂ en vocht. Dat betekent een bedompte atmosfeer, terwijl te hoge vochtigheid op den duur ook de constructie van het huis, met name houtwerk en baksteen, kan aantasten.

Buiten spelen op de Papegaailaan in 1934

Naast eenvoudige of meer sophisticated ventilatieroosters worden ook steeds vaker mechanische ventilatiesystemen geïnstalleerd, al dan niet gestuurd door sensoren die de vochtigheid en/of het CO₂-gehalte van de lucht meten. Die systemen kunnen centraal worden geregeld (vanuit een 'ventilatiebox') of decentraal (naar gelang de behoefte per kamer). Terwijl ze in nieuwbouwwoningen steeds meer tot de standaard behoren, is het voor bestaande woningen, zoals de meeste in de Vogelwijk, vaak niet zo eenvoudig en meestal flink prijzig zo'n systeem te installeren.

De plaatjes van Frank zijn terug te vinden bij het verslag van de avond op www.vogelwijkenergiek.nl, inclusief wegen om een gecertificeerde installateur te vinden.

Ervaringen

In de navolgende discussie deelden energiecoaches hun ervaringen met isolatie en ventilatie. De teneur was om vooral ook pragmatisch te blijven en pas tot ingrijpende en dure oplossingen over te gaan als simpele maatregelen, zoals luchtroosters en geregeld ramen openzetten, onvoldoende blijken. Een wel heel eenvoudige tip om minder vocht in huis te krijgen zonder meteen warmte naar buiten te laten stromen, is het wegvegen van water na het douchen: wat in de afvoer verdwijnt, wordt niet in de lucht opgenomen!

In de nog steeds uitdijende fotocollectie van het Haags Gemeentearchief bevindt zich deze foto, die in september 1934 is genomen in de Papegaailaan. Kinderen die buitenspelen, het is van alle tijden. Dankzij het online-krantenarchief *Delpher* kunnen we ons ook een voorstelling maken van de geluiden die daar destijds klonken.

Het sociaaldemocratische dagblad *Het Vrije Volk* deed in februari 1974 een oproep aan de lezers om aan de redactie door te geven welke speelliedjes ze vroeger op straat zongen, bijvoorbeeld tijdens het touwtjespringen.

Dat resulteerde enkele weken later in een paginagroot verhaal met reacties, waaronder eentje van iemand die in de Haagse Vogelwijk was opgegroeid.

In de Vogelwijk in Den Haag werd omstreeks 1930 het volgende liedje ten beste gebracht (ook bij het touwtjespringen):

Als ik dans met een heer,
gaan m'n rokken op en neer.
Als ik dans met een kind,
gaan m'n rokken in de wind.
Als ik dans met een hond,
gaan m'n rokken door de stront,
Kidelohochie, Kidelohochie.
Als ik dans met een kat,
gaan m'n rokken door het nat,
Kidelohochie, Kidelohochie!

Opvallend onopvallende rode zonnepanelen aan de Laan van Poot

Door Guus Meijer

In 2015 kwamen Lisette Enserink en René Dekeling aan de Laan van Poot wonen, ter hoogte van de Kwartellaan. Ze werden al snel lid van Vogelwijk Energie(k) en begonnen te inventariseren, met behulp van energieadviseur Hilbrand Does, wat er kon worden gedaan om hun woning verder te verduurzamen. Het huis had al overal dubbel glas en de schuine gedeelten van het dak waren geïsoleerd. Tocht was op de meeste plaatsen in huis geen probleem.

Verdere maatregelen

In de loop der jaren hebben Lisette en René de woning verder geïsoleerd. In de zijmuur bleek een spouw aanwezig, die gevuld is. Verder werd vloerisolatie van Tonzon en radiatorfolie aangebracht en de voordeur werd afgedicht met tochtstrips. Het aanbrengen van raambekleding (Luxaflex Duette) bleek overigens ook

te helpen op het gebied van isolatie. In andere opzichten spande het stel zich ook in om het energieverbruik terug te dringen, onder meer door mee te doen aan de actie *Zet 'm op 70!*, waarbij ze erachter kwamen dat ze zelfs met een cv-temperatuur van 60° het huis comfortabel konden verwarmen.

Vervanging dakpannen

Toen de buren plannen maakten om de bijna 100 jaar oude dakpannen te vervangen, ontdekten Lisette en René bij inspectie dat hun eigen dak er ook niet meer zo best bij lag. Ze sloegen met de buren de handen ineen en besloten hun beider daken te vernieuwen en tegelijk ook de platte delen van isolatieplaten te voorzien. Lisette en René wilden tevens de gelegenheid benutten om een begin te maken met het opwekken van eigen stroom, liefst met bij het mooie rode dak passende zonnepanelen. Daarbij viel het oog op in-dak panelen van *Exasun*. René: „Dat is ook nog eens een Nederlands product, zelfs Haags, want de fabriek zit in Den Haag-Ypenburg.”

De zoektocht naar een beschikbare installateur had echter nogal wat voeten in de aarde. „Uiteindelijk vonden we een installateur die in staat was ons in zijn drukke schema in te passen”, vertelt René. „Het werk moest namelijk wel in goed overleg met de dakdekker worden uitgevoerd, aangezien de Exasun-panelen in het dak worden geïntegreerd en niet er bovenop liggen. De pannen en panelen moeten

dus goed op elkaar aansluiten. Dat er nogal wat mensen langs de Laan van Poot komen en ons dak zodoende een mooi uithangbord zou zijn voor dit concept, trok de installateur uiteindelijk over de streep.”

Dakpannentekort

Het legplan werd in overleg met de installateur gemaakt. René: „Hij werkt veel in Leiden en was verbaasd dat er in Den Haag geen regels zijn voor het beschermen van het stadsgezicht. In Leiden zijn die er wel, met aanwijzingen over kleur, hoeveelheid, esthetiek en legpatroon. Je mag bijvoorbeeld geen ‘mozaïekjes’ maken, dus je moet de panelen aaneengesloten aanbrengen. Met die Leidse regels is er een balans tussen de noodzaak tot verduurzaming en toch de bescherming van het stadsgezicht.”

Lisette vult aan: „Het plannen van het werk was ook lastig doordat terracotta dakpannen vanwege gestegen energieprijzen bijna niet te leveren waren en tot vlak voor de geplande datum was het onzeker of het allemaal tegelijk zou lukken. Totdat er vlak voor de geplande datum plots een grote vrachtwagen voor de deur stond met genoeg dakpannen voor de twee daken. Eindelijk kon het werk beginnen.”

Superblij

Achteraf zijn zowel de installateurs als de klanten meer dan tevreden over het resultaat en het verloop van de samenwerking. René: „Wat mij verbaast, is dat sommige mensen vaak veel geld uitgeven om hun huis te verbouwen of uit te bouwen, met hoge architectenkosten en dure materialen, maar dat ze ondertussen zonnepanelen laten installeren zonder enig oog voor esthetiek. Vooral in zo'n mooie wijk als de Vogelwijk wilden wij uitzoeken of het ook anders kon. Ja, het kost wat, maar als het eenmaal zit, ben je die uitgaven snel weer vergeten. Wij zijn er superblij mee en hopen dat het anderen zal inspireren ons voorbeeld te volgen.”

Duurder en minder productief

De panelen van Exasun zijn 4 tot 5 maal kleiner dan standaard zonnepanelen. De 'werkende maat' is ongeveer 50 bij 80 cm, wat het mogelijk maakt ook op onregelmatige daken met veel hoeken een redelijk groot oppervlak te benutten. Rode zonnepanelen zijn duurder in aanschaf dan de 'gewone' zwarte of donkerblauwe en wekken bovendien zo'n 25% minder stroom op. Doordat ze minder warm worden (hoe warmer de panelen, hoe minder efficiënt) zou het kunnen zijn dat op warme dagen het verschil tussen zwarte en rode panelen wat kleiner is. René en Lisette hebben er in totaal 38, gelegen aan de zijkant (zuid-

west) en achterkant (zuidoost) van hun dak, met een totaal vermogen van 2,2 kWp.

Overigens zijn ze van plan op de uitbouw en de garage achter het huis nog eens acht 'gewone' zonnepanelen aan te brengen, zodat hun zonne-energieproductie ook in toekomst, met bijvoorbeeld een warmtepomp, in de buurt blijft van hun eigen stroomverbruik. Die nieuwe zwarte panelen komen op een zwart bitumen dak, voorzien van zwarte zijkappen om mooi aan te sluiten. En hun burens gaan op het schuine dak ook geïntegreerde terracotta panelen leggen, en op het (onzichtbare) platte deel op het dak komen dan weer gewone zwarte panelen.

Kinderwensen waaien met de wind mee

Op een woensdagochtend in juni werd een deel van de parkeerplaats aan de kop van de Oude Buizerdlaan tussen de Nutsschool en Montessorischool in beslag genomen door een groot (afgedankt) scheepszeil.

Kunstenares Hetty van der Linden, initiator van het project *Sail a future*, beschilderde het zeil daar samen met de leerlingen van groep 8 van de Montessorischool. Op het zeil werden allerlei wensen voor een betere en schonere oceaan geschreven en verbeeld.

Ter voorbereiding op het project hadden de leerlingen van juf Marieke les gekregen over het belang van de bescherming van de oceanen. Het beschilderde zeil werd een paar dagen later gehesen in een zeilboot in de Scheveningse haven, waar op zondag 11 juni de zeilboten van de Ocean Race binnenkwamen. Scheveningen was immers de finishplek van de voorlaatste etappe (Aarhus-Scheveningen) van de race die eind juni zou eindigen in Genua.

Van het beschilderde zeil zijn na het vertrek van de deelnemers aan de race op 15 juni duurzame shoppers gemaakt, die worden

verkocht. De opbrengst ervan is voor diverse mooie projecten van Hetty van der Linden, in arme gebieden overal ter wereld.

Wie zo'n boodschappentas wil, kan er een bestellen bij Petra Kotterman in de Oude Buizerdlaan: paf.kotterman@gmail.com

Verdere informatie www.sailafuture.org en www.paintafuture.org.

KortOm

Korte berichten en aankondiging van evenementen in de buurt

Gezocht: Musicerende wijkbewoners die jazz, blues en pop kunnen spelen

Een groep wijkbewoners wil graag samen musiceren in een Vogelwijkband. De basis daarvoor is na enkele oproepen in het wijkblad inmiddels gelegd en vier musici zijn al enkele malen bijeen geweest. De sfeer is goed en het niveau prima. Er is nog wel wat versterking nodig. Kortom: Wie heeft zin om mee te musiceren? Wij zijn vier enthousiaste amateurmusici (gitaar, sax, dwarsfluit en zang) en we spelen liefst jazz, blues en popmuziek. Welk instrument je ook speelt, je bent welkom. Zingen mag ook. Mail naar activiteiten@vogelwijkdenhaag.nl t.a.v. Yvonne Brouwer.

Kunstgeschiedenis in de wijk

Vanaf 25 september beginnen er in gebouw 'Ken u Zelfen' aan de Laan van Poot 292 weer twee cursussen kunstgeschiedenis (140 euro per cursus), verzorgd door wijkgenote dr. Saskia Gras. Op acht maandagmiddagen komt de 17e eeuw in alle aspecten aan de orde, waaronder ook de nieuwste inzichten omtrent het slavenrijverleden. Het is een veelomvattende cursus, van Caravaggio, Rubens en Rembrandt tot en met de kastelen van Lodewijk XIV.

Op acht donderdagochtenden behandelt Saskia een aantal moderne meesters van de twintigste eeuw, waarbij steeds een internationale kunstenaar wordt gevolgd door een Nederlandse meester, zodat interessante vergelijkingen kunnen ontstaan. Zo wordt bijvoorbeeld de ene week Alberto Giacometti behandeld en de week erna Piet Mondriaan en volgt het werk van Co Westerik op een uiteenzetting over het kunstenaarschap van René Magritte.

Beide cursussen worden ook online gegeven. Dit betekent dat als u een keer niet in de gelegenheid bent een les bij te wonen, u de les altijd digitaal in uw mailbox kunt ontvangen. Zie meer op www.wijzerinkunstgeschiedenis.nl. Aanmelding of meer informatie kan door middel van een mail naar saskiagrass@hccnet.nl of telefoon 070-4481054 (inspreken op antwoordapparaat).

Vogelwijk Huiskamerbridgeclub wil graag aantal nieuwe spelers

De Vogelwijk Huiskamerbridgeclub is een gezelschap waarin maandelijks 20 paren aan de bridgetafel hun krachten meten. We hebben nog plaats voor enkele paren die het leuk vinden eens per maand tegen een ander paar van de club te bridgen. We spelen bij de leden thuis op een onderling af te spreken tijdstip. Maandelijks spelen alle leden dezelfde spellen (het zogeheten kofferbridge).

Ons seizoen loopt van 1 september tot 1 mei. De resultaten worden maandelijks aan de leden gemeld en geboekt in een ladder. Daaruit volgt een eindscore die in mei bekend wordt. In mei, of dit jaar in september, is tevens een eind- of startdrive waarvoor alle leden worden uitgenodigd.

Of je nu speelt op laag of hoog niveau, iedereen is welkom!

Geïnteresseerd? Bel ons of laat het weten via bridgevogelwijk@gmail.com (graag met vermelding van adres en telefoonnummer). Voor telefonische informatie kunt u terecht bij: Elline van Dijk, tel. 070-3659257 en Wil Mallens, tel. 070-3684132.

Unieke kans: ren 400 meter op de Vogelwijk-atletiekbaan!

Op zondag 16 juli organiseert Haag Atletiek op

het Sportpark Laan van Poot de Liliane Mandema Memorial. Vogelwijkers en andere liefhebbers krijgen die dag de unieke mogelijkheid om deel te nemen aan een '400 meter massastart'. Hierbij lopen deelnemers één ronde over de atletiekbaan. Vanaf 13.00 uur klinkt er elke tien minuten een nieuw startschot, waarbij telkens maximaal zestien lopers van start zullen gaan.

Haag Atletiek, dat dit jaar z'n 110-jarig bestaan viert, organiseert de Liliane Mandema Memorial ter nagedachtenis aan het voormalig erelid Liliane Mandema, die drie jaar geleden overleed. Liliane was Nederlands kampioen en international op de 400 meter. Zij heeft veel voor de vereniging betekend, als sporter maar ook als en als organisator van diverse evenementen. Ze overleed in 2020 op 61-jarige leeftijd.

In dit jubileumjaar vraagt Haag Atletiek geen inschrijfgeld voor de memorial-loop. Daarmee wil ze de atletiek en deze wedstrijd voor een zo groot mogelijke groep mensen toegankelijk maken.

Wil je eens ervaren hoe het is om over een echte atletiekbaan te lopen? Wil je weten wie de beste loper van de straat is? Ben jij zelf misschien de snelste bewoner van de Vogelwijk? Of wil je het als jongere opnemen tegen familieleden, inclusief je opa en oma? Iedereen is welkom om deel te nemen: solo of in een groep, ervaren of onervaren, langzaam of snel. Deelname is gratis en inschrijving is niet nodig. En ben je zelf geen loper? Dan ben je natuurlijk van harte welkom om te komen kijken en de deelnemende lopers aan te moedigen.

Als je wilt meedoen, zorg dan dat je tussen 12.45 en 13.00 uur aanwezig bent op het Sportpark Laan van Poot, en de baan ligt voor je klaar!

Meer informatie: www.haagatletiek.nl/lmm

Vogelwijkloop op 2 september

Op zaterdag 2 september organiseert HAAG Atletiek ter gelegenheid van zijn 110-jarig bestaan een Vogelwijkloop, met een 1 km jeugdloop (t/m 11 jaar), een 3 km prestatie-loop en een wedstrijd over 5 km dwars door de wijk. Bij dat laatste is er tevens een competitie tussen de lanen van de Vogelwijk, waarbij met het totaal van de 3 snelste tijden van deelnemers uit elke laan prijzen te behalen zijn. Inschrijven kan tot en met 30 augustus! Voor de leden van Haag Atletiek telt de uitslag mee voor het Haag 110 jaar-klassement.

Het loopschema op 2 september is als volgt:

- 11:00 uur – 1 km jeugdloop
- 11:30 uur – 3 km prestatie-loop
- 12:00 uur – 5 km wedstrijd (met lanencompetitie)

Voor de jeugdloop geldt dat ouders of begeleiders mee mogen lopen en daarvoor niet apart hoeven in te schrijven.

Inschrijving is kosteloos en kan via: <https://inschrijven.nl/form/2023090208225-nl>

Zeventig jaar Vogelwijk-volleybal

In 1958, het jaar waarin de wijkvereniging voor het eerst een Vogelwijkblad uitgaf, kon men in dat blad de naam *Heren Gymnastiek- en Volleybalclub* aantreffen. Deze club was in 1953 opgericht en bloeide toen dus al vijf jaar. Elke donderdagavond strekte een groep mannelijke wijkbewoners in het gymlokaal van de Heldringschool een halfuurtje de spieren (meestal onder leiding van een HALO-student) en daarna werd een volleybalnet opgehangen om een lekker potje te volleyen en smashen.

Mannen en vrouwen

In het huidige wijkblad is de club nog steeds te vinden, zij het met enkele wijzigingen ten opzichte van de oertijd. Het gymnastiek-element is al lang uit de naam verdwenen, de activiteiten vinden plaats op woensdagavond en de speellocatie is tegenwoordig Health & Sportsclub Westduin bij het Sportpark Laan van Poot. Bovendien gaat het niet meer om louter een mannengeselschap, want sinds begin deze eeuw spelen er ook vrouwen mee.

Dit alles neemt niet weg dat de Vogelwijk Volleybalclub dit jaar zeventig jaar bestaat. Een goede

reden voor een feestje, waarbij niet alleen de huidige leden maar ook oud-leden en eventuele partners welkom waren. Zo vond op 24 mei een gezellige borrel met aansluitend diner plaats in strandpaviljoen *Otrobanda*, even ten zuiden van Kijkduin. Helaas moest wijkbewoner Frans Parker Verboom, die als trainer het spelpeil de afgelopen jaren flink heeft opgeschroefd, wegens vakantie verstek laten gaan.

Jubileumboekje

Ter vergroting van de feestvreugde hadden de organisatoren van de jubileumparty, Bart van Ierschot en Eelco Jan Velema, een rijk geïllustreerd boekje over de historie van de club samengesteld. Tot veler hilariteit waren daarin ook twee pagina's gereserveerd voor foto's van leden met een voet, been of arm in het gips ten gevolge van kwetsuren die in het vuur van het spel waren opgelopen. Voorzitter Willem Korteweg twijfelt er niet aan dat de club over vijf jaar ook het 75-jarig bestaan gaat halen. „Nieuwe aanwas kunnen we overigens altijd gebruiken. Voor wie interesse heeft, staan de benodigde gegevens achterin het wijkblad,” zegt hij.

Eerder dit jaar presenteerden wij als Groenverleiders Vogelwijk vijf ‘bouwstenen’ voor een klimaatbestendige tuin. Twee ervan hebben we al in de spotlights gezet. Deze maand nummer 3.

‘Bouwstenen’ voor uw klimaatbestendige tuin

- 1 Vervang steen door groen (zie het maartnummer)
- 2 Kies de juiste planten
- 3 **Voorkom uitdroging van de grond (bedek de grond)**
- 4 Behoud en plant een boom
- 5 Benut regenwater

Voorkom uitdroging van de grond

Na een lange koude en te natte periode in het afgelopen voorjaar hadden we in juni te maken met een langdurig tekort aan neerslag, veel zon, veel wind en hoge temperaturen. Van te nat ging de tuin naar kurkdroog. Waterschappen waarschuwen voor een drinkwatertekort in de nabije toekomst, dus de tuin sproeien met drinkwater uit de kraan moeten we zo veel mogelijk vermijden.

Dichte bodembegroeiing

‘Kale grond’ zonder beplanting krijgt direct zonlicht. Hierdoor verdampt het water snel en droogt de grond uit. Uitgedroogde grond ‘slaat dicht’ en neemt regenwater slecht op. Voorkom uitdroging door een zo dicht mogelijke bodembegroeiing! Dit geldt ook rondom heesters en bomen. Heel geschikt hiervoor zijn zogeheten bodembedekkers: vaste planten met een lage kruipende groeiwijze. Ze groeien over het algemeen snel, breiden zich uit middels (ondergrondse) uitlopers en vormen een dicht tapijt waarmee wordt voorkomen dat de zon direct de bodem bereikt en uitdroogt. Het wortelstelsel zorgt voor een goede bodemstructuur waardoor de grond niet dichtslaat en water vasthoudt.

Een mooi bijkomend voordeel is dat dichte begroeiing door bodembedekkers voorkomt dat onkruid geen kans krijgt! Kies je voor ‘bladhoudende bodembedekkers’, dan blijft je tuin het hele jaar groen.

Topvijf van bodembedekkers

De toppers onder de groenblijvende bodembedekkers in onze wijk zijn:

Vinca minor

(Kleine maagdenpalm).

Bloeit in april-mei, blauw of wit en maakt bovengronds lange uitlopers die zelf gaan wortelen. Het blad is glanzend donkergroen.

Epimedium versicolor

(Elfenbloem).

Epimedium versicolor heeft een prachtige bloei in april-mei. In het voorjaar voordat de plant gaat bloeien en opnieuw uitlopen kan het oude blad worden afgeknipt. Elfenbloem breidt zich wat langzamer uit maar kan makkelijk vermeerderd worden door scheuren en herplanten.

Pachysandra terminalis
(Dikkemanskruid).

Breidt zich makkelijk uit, vormt een dicht tapijt en werkt heel

goed als onkruidbestrijder. Houdt van een schaduwrijke plek en bloeit in april-mei.

Galium Odoratum
(Lievevrouwebedstro).

Een ideale plant voor moeilijke plaatsen.

Groeit ook in droge beschaduwde grond. Is niet groenblijvend.

Geranium Macrorrhizum

(Ooievaarsbek)

Deze zomerbloeier is 'half wintergroen',

want een deel van het blad verdwijnt in de winter. Geeft roze-rode bloemen. Verdraagt zelfs een droge standplaats in zon en halfschaduw.

Heel vroeg of laat sproeien

Wie meer keuzemogelijkheden wil onderzoeken vindt een schat aan informatie over bodembedekkers op internet. Te rade gaan bij een buur met groene vingers werkt ook.

In onze column van het afgelopen najaar beschreven we al dat het laten liggen van afgevallen blad en snoeiafval goed helpt om gronduitdroging te voorkomen. Insecten en vogels profiteren hier ook van.

Als je moet sproeien/gieten, is het beste moment om dit te doen vijf uur in de ochtend (!) want dan is de verdamping het laagst. Een haalbaarder moment is om het zo laat mogelijk op de avond te doen. Het water heeft dan de hele nacht om dieper de grond in te trek-

ken. Af en toe veel water is beter dan dagelijks een beetje. Zo stimuleert je de wortelgroei en voorkom je 'luie planten' die oppervlakkig wortelen en vaak water nodig hebben om in leven te blijven. Geef je planten dus een 'harde' opvoeding.

Wilt u weten hoe klimaatbestendig uw tuin is? Kijk dan eens op de informatieve website <https://vergroenjetuin.klimaatkrachtig.nl> en ga naar het onderwerp 'Hoe scoort je tuin?'

Regentonnen

In tegenstelling tot het bericht in het vorige wijkblad komen bewoners van onze wijk **niet** in aanmerking voor subsidie vanuit de gemeente voor wateropvang (aanschaf regenton).

Echter, De Groenverleiders hebben gelukkig projectsubsidie van *Klimaatkrachtig Delfland* gekregen. Er zijn reeds 20 tonnen geplaatst.

**Wilt u een compleet geplaatste duurzame regenton met subsidie en groepskorting?
Stuur ons een mailtje!**

De Groenverleiders Vogelwijk (Dick, Eva, Renée en Bernadette) zetten zich in voor het vergroenen en verduurzamen van tuinen in onze mooie tuinstadwijk. Wij zijn bereikbaar via e-mail: groenverleidersvogelwijk@gmail.com Bellen mag ook 06-51120615.

Zonschaamte

*Als Scandinaviërs na maanden duisternis
verlangen mensen naar licht, naar zon*

*in de zomer laten zonminnende lijven zich
onbevangen strelen door de hete stralen*

*op het warme zand; witte mensen vinden
zich mooier met een kleurtje*

*maar doorgebrande huid groeit uit zijn
comfortzone, kruipt vlekkerig*

*naar plaveiselcel of melanoom, op neuzen,
hiel of waar dan ook op het geblakerde lijf*

*de beminde zon wordt afgeschreven, verdwijnt
pijnlijk voorgoed uit het zomerse leven*

*en voortaan heet de nieuwe liefde schaduw
met smeersels, hoed en wennen aan de kou*

*want wie de schaduw lief heeft
heeft het koud*

Olga Millenaar

Afscheid van Juf Marieke

Op 30 juni nam de Montessorischool aan de Laan van Poot, ooit de eerste in ons land, op grootse wijze afscheid van Marieke Wielinga. Na ruim veertig jaar op de school te hebben gewerkt, ging deze creatieve veteraan uit het docententeam met pensioen.

Marieke begon haar loopbaan aan de Laan van Poot begin jaren tachtig. Na vele jaren in zowel de lagere als de hogere klassen les te hebben gegeven, ontwikkelde ze zich via aanvullende studies tot onder meer 'yoga-juf' en vakleerkracht Tekenen, Handvaardigheid en Textiele Werkvormen. Daarnaast had ze een eigen praktijk als tekentherapeute. In laatstgenoemde hoedanigheid gaat ze binnenkort als vrijwilligster aan de slag in het Juliana Kinderziekenhuis.

„De afgelopen decennia heb ik gezien dat kinderen op steeds jongere leeftijd wereldwijd worden, omdat ze via sociale media veel meekrijgen van de wereld om hen heen”, zei Marieke bij haar afscheid. „Daarom blijft het zo belangrijk dat kinderen spelen, tekenen en fantaseren. Ook valt me op dat sommige ouders tegenwoordig steeds meer druk leggen op het leveren van prestaties. Ik zeg altijd: een plant ontwikkelt zich met behulp van water en zon. Als je gaat trekken aan de steel om het proces te versnellen, beschadig je de wortels.”

In de Brievenbus

Reacties en meningen van leden van wijkvereniging De Vogelwijk

Geachte redactie,

Hierbij enige kanttekeningen bij het artikel over betaald parkeren en de POET-plicht in het meinummer. Als bewoner van Vogelwijk-Noord kan ik u verzekeren dat velen daar niet zaten te wachten op de invoering van betaald parkeren gedurende de avonduren. Maar de parkeer situatie in Noord was voor de bewoners onhoudbaar geworden. Vandaar dat bij een enquête een meerderheid in dat wijkgedeelte voor betaald parkeren koos. Helaas bleek dat de enige optie om de auto weer in de buurt van je woning te kunnen parkeren. Na jaren van parkeeroverlast door uit de wijde omgeving afkomstige auto's, vrachtwagens, kraanwagens, kampeerbusjes etcetera, kunnen de bewoners van Noord nu eindelijk weer een parkeerplek in hun eigen woonomgeving vinden.

Dat Vogelwijk-Midden en -Zuid nu overlast ervaren, geloof ik graag. Dat is precies wat al jaren in Vogelwijk-Noord gebeurde. Hier is het waterbedeffect zichtbaar. In uw artikel komt ook de POET-regeling (Parkeren Op Eigen Terrein) ter sprake. Velen in Midden- en Zuid-Vogelwijk zijn tegen deze regeling, want ja, dat raakt de portemonnee! Maar in feite is het een luxeprobleem (of 'champagneprobleem')!

De opritten bij vele huizen zijn in de loop der jaren voor oneigenlijke doeleinden in gebruik genomen: voor uitbreiding van de tuin, een schuur of wat dan ook. Men mag toch aannemen dat deze opritten, ook al is het

Een bewoner van een stukje Laan van Poot ten zuiden van de Nieboerweg, waar het nog gratis parkeren is, heeft ter illustratie van het waterbed-effect een briefje geplakt op een auto die al sinds 1 april (de dag van invoering van het betaald parkeren in 'Noord') voor zijn deur staat.

lang geleden, niet voor niets zijn aangelegd.

Het stelt mij teleur dat de verkeerswethouder dhr. Mulder zo snel heeft toegezegd de POET-regeling met coulance te willen toepassen en uitzonderingen te willen maken. Waarom geen 'gelijke monniken, gelijke kappen'?

Bij dezen ook enkele kanttekeningen bij de in het artikel genoemde argumenten tegen de POET-regeling:

- **"Volle tuinen, lege straten"**

Dit gaat niet op, omdat niet elke woning een eigen oprit heeft;

- **"Meer verstening van tuinen"**

Dat valt reuze mee als men bedenkt dat een oprit in de tuin kan bestaan uit twee rijen stenen, met daartussen en aan weerszijden een groenstrook (creatief zijn!).

Er valt ook veel te winnen als men de rest van de tuin weer steenvrij maakt. Er zijn nog heel veel tuinen die compleet bestraat zijn en waar twee of zelfs drie auto's kunnen worden geparkeerd!

- **"Het gebruik van opritten is gevaarlijk voor op de stoep spelende kinderen en het verkeer, vooral als men achteruit rijdend de oprit verlaat"**

Ouders dienen hun kinderen verkeersles te geven en te wijzen op de gevaren van het verkeer, ook op trottoirs.

Ten slotte zou ik nog op willen merken dat het noordelijk gedeelte van de Sportlaan als het meest gevaarlijke stuk van de Vogelwijk dient te worden gezien: fietsers, bakfietsers, scooters en brommers rijden daar vaak in de spitsuren over de trottoirs. Zij kunnen niet normaal over de weg vanwege de krapte ervan en het vele zware verkeer, zoals bussen en vrachtwagens. Dit gedrag wordt als normaal gezien (waar gezien de situatie ook wel begrip voor kan worden opgebracht) maar daardoor zijn voetgangers op hun beurt hun leven soms niet meer zeker.

Voor bewoners van de flats is het bovendien bijzonder opletten geblazen om met hun auto uit de uitritten te vertrekken, omdat het overzicht vaak zwaar wordt belemmerd. Gelukkig gaat het echter maar zelden mis.

Vriendelijke groet,

H. Uiterwijk

Bewoner Sportlaan-Noord.

Kwettertjes

Kleine gratis advertenties over vraag en aanbod, afkomstig van leden van de wijkvereniging

Plaatsingsvoorwaarden

Bedrijfsreclame is niet toegestaan, tenzij het gaat om cursussen en lessen. Aanbevelingen voor huishoudelijke hulp mogen wel, maar alleen met vermelding van eigen telefoonnummer of mailadres van de referent. Een advertentie mag maximaal 2x per jaar worden aangeboden. Aanlevering voor de 18e van elke maand bij mevr. M. Boutkan, Pauwenlaan 99, tel. 3684333. E-mail: mhboutkan@planet.nl

VRIJWILLIGER GEZOCHT - Voor een dame, wonend aan de Laan van Poot, wordt een vrijwilliger gevraagd die haar kan bezoeken. Momenteel verblijft zij tijdelijk in een zorgappartement, maar ze komt weer naar huis. Haar kleinzoon is ook inwonend. Voor verdere en uitgebreide informatie kunt u bellen met Yuric, tel. 06-53715683.

GROTER HUIS GEZOCHT - Na ruim vier jaar in de Vogelwijk zoeken we vanwege gezinsuitbreiding en (meer) thuiswerken een groter huis in de wijk: in elk geval met 6 slaapkamers, plus garage en/of achterom. Overweegt u te verkopen? Bel a.u.b. Jeroen: 06-12426301.

KAMER GEZOCHT - Onze zoon gaat studeren in Den Haag. Daar zijn wij heel blij mee want ik ben er zelf met plezier opgegroeid. Heeft u per 1 augustus of iets later een kamer over die hij kan huren om een goede start te maken? Neemt u dan alstublieft contact op. Tel. 06-23914721, e-mail: eveliengrosheide@gmail.com

OPPAS AANGEBODEN - Hallo, wij zijn Emma en Carmen, bijna 13 jaar en wonen in de Vogelwijk. Wij zoeken een of meerdere adresjes waar we kunnen oppassen (het liefst in de middag/avond). Heeft u interesse, stuur dan een berichtje naar: 06-39754809 of 06-23508800.

ZANGRUIMTE GEZOCHT - Heeft u een tuin-huis/ruimte/garage waar ik 1 op 1 zangles zou kunnen geven? Ik geef les op ma-di-wo en zou de andere dagen graag zelf langskomen om te oefenen. U kunt mij bellen op 06-38545038. Muzikale groeten, Gerlyn Doornebosch.

HUISHOUDELIJKE HULP - Fausia Ramjiawan onze betrouwbare en plichtsgetrouwe hulp is beschikbaar ('s maandags) voor schoonmaakwerk. Nadere informatie bij Peter, tel. 06-52596045.

OPPAS AANGEBODEN - Ik ben Alexia, 14 jaar, en wil graag bij u oppassen. Ik heb een oppas-cursus gedaan en die met succes afgerond met een certificaat. U kunt mij bellen op 06-22722353.

HUISHOUDELIJKE HULP - Mijn hulp heeft nog 1 of 2 ochtenden beschikbaar. U kunt mij bellen voor haar telefoonnummer. Mw A. Scholte, tel. 070-3881712.

Bij twee riskante oversteekplaatsen in de wijk, op de Nieboerweg (zie foto) en de Sportlaan (bij het vroegere ziekenhuis) worden binnenkort geel/zwarte palen geplaatst om deze plekken te accentueren. Voor zwaardere verkeersremmende maatregelen is nu nog geen financiële ruimte, aldus de gemeente.

Nuttige adressen & telefoonnummers

Politie

Alarmnummer bij acute nood, levensgevaar of brand: 112

Algemeen politienummer: 0900-8844

Politiebureau Segbroek, Fahrenheitstraat 192.

Geopend van 08.00 tot 18.00 uur.

Wijkagent: Chiel Lentz.

Tel. 0900 - 8844 (vraag naar Bureau Segbroek Den Haag).

e-mail: chiel.lentz@politie.nl

Werkdagen: ma, di, do, vr en vaak in weekends.

Buurtveiligheid

Hebt u informatie of wilt u informatie over de (on)veiligheid in de wijk, neem dan contact op met het buurtveiligheidsplatform 112Vogelwijk, e-mail: 112vogelwijk@vogelwijkdenhaag.nl

Brandweer:

Bij brand: 112

In alle andere gevallen: (070) 362 11 50

Post Loosduinen/Segbroek tijdens kantooruren:

(070) 359 15 11

Doktersnachtdienst

tel. (070) 346 96 69

Werkgroep AED Vogelwijk

aedvogelwijk@gmail.com, tel. 06 53414041

Stadsdeelkantoor Segbroek

Fahrenheitstraat 190, tel. (070) 14070.

Directeur: Annette de Graaf, email:

annette.degraaf@denhaag.nl

Openingstijden: Alleen op afspraak

(via www.denhaag.nl onder 'Contact') op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 8.30 tot

16.30 uur en op woensdag van 12.00 tot 20.00 uur. Voor paspoorten en rijbewijzen moet u naar stadsdeelkantoor Centrum of Escamp.

Dierenambulance Den Haag

tel. (070) 328 28 28

Klachten telefoon gemeente

Tel. 14070

Informatie over het duingebied

Eric Wisse

tel. 06 - 30 19 88 94

WIJKOUDERENWERK

Segbroek / Vogelwijk

Hulp voor zelfstandig wonende ouderen

Burenhulp Segbroek/Vogelwijk

Tel. (070) 3364716 (voor vraag en aanbod).

Ouderenconsulent

Voor informatie, advies en bemiddeling op het gebied van wonen, welzijn en zorgverlening ten behoeve van ouderen kunt u contact opnemen met ouderenconsulent Linda Hagen via:

(070) 205 24 80 of (06) 81 28 94 86,

e-mail: l.hagen@wijkz.nl.

Wijkbus Segbroek

Voor aanmelding als abonnee (€25 per kwartaal) en vervoersafspraken: bel tussen 08.30 en 10.00 uur met (070) 368 50 70.

Telefooncirkel

Via de ouderenconsulent (070 - 205 24 80 of 070 - 205 26 60) kunnen wijkbewoners ook worden aangesloten bij een 'telefooncirkel'. Dan worden zij dagelijks op vaste tijdstippen gebeld om te weten te komen of alles in orde is.

Thuiszorg

Florence Gezondheid en Zorg

In woonzorgcentrum Uitzicht, Zonnebloemstraat 383, kunt u terecht voor alle informatie op het gebied van zorgverlening.

Tel. (070) 754 55 66. e-mail: info@florence.nl

Haagse Wijk- en Woonzorg (HWW)

O.a. voor thuiszorg, personenalarmering, etc.

Wijkverpleegkundige HWW: 06-82010709

e-mail: instroom@hwwzorg.nl

Tel: (070) 379 33 00 - www.hwwzorg.nl

Evita Zorg Den Haag

(ook voor personenalarmering en spreekuren voor mantelzorgers)

e-mail: info@evitazorg.nl

Tel: (070) 31416000 - www.evitazorg.nl

BabZ

Begeleiding, advies en bemiddeling in de thuiszorg. Thomsonlaan 129.

24/7 bereikbaar. Tel: (070) 239 01 05,

e-mail: info@babzorg.nl - www.babzorg.nl

Wijkvereniging De Vogelwijk

Website

www.vogelwijkdenhaag.nl

Postadres wijkvereniging

Postbus 65923, 2506 EE Den Haag

Bestuur

Voorzitter

Redmar Wolf, Patrijslaan 4
e-mail: voorzitter@vogelwijkdenhaag.nl

Secretaris

Lodewijk de Haes, Spotvogellaan 3
tel. 06 19007710
e-mail: bestuur@vogelwijkdenhaag.nl

Penningmeester

Adam Braithwaite, Nieboerweg 224
e-mail: penningmeester@vogelwijkdenhaag.nl

Portefeuille Openbare ruimte

Paul Lohmann, Nieboerweg 228
tel. 06 14355222
e-mail: pag.lohmann@gmail.com

Portefeuille Sociale Wijkzaken

Ilonka Sillevs Smitt, Papegaaialaan 32
e-mail: ilonkasbnb@gmail.com

Commissies

Verkeer

Stef Tours, Fred van der Burg
e-mail: verkeer@vogelwijkdenhaag.nl

Kinderactiviteiten

Alphons Jacobs, Kiplaan 8
e-mail: activiteiten@vogelwijkdenhaag.nl

Activiteiten (volwassenen)

Flip Petri (06-22711850), Yvonne Brouwer,
Marjan Scheeres, Astrid Dogan, Frank
Panhuyzen en Mileen Boutkan
e-mail: activiteiten@vogelwijkdenhaag.nl

Vogelwijk Energie(k)

Voorzitter: Rutger van Hoogstraten, Fuutlaan 1
Secretaris: Paul Schlotter, Kwartellaan 24
e-mail: info@vogelwijkenergie.nl

Activiteiten & Clubs

Houstruistkoffie

Gezellige ontmoeting met wijkgenoten elke eerste en derde maandag van de maand van 10.30-12.00 uur, Tennis paviljoen Houtrust.

Vogelwijk Dinerclub

Elke laatste maandag van de maand eten op diverse locaties. Organisatie: Hedy de Munk en Edith Haasbroek. Info: hmdemunk@gmail.com of edith.haasbroek@gmail.com

Huiskamerbridgeclub

Elline van Dijk, tel. 3659257,
e-mail: bridgevogelwijk@gmail.com

Jeu de boules

Sportveld Laan v. Poot, dinsdag 14.00-16.00 uur.
Info: Pieter Cusell, tel. 06 43492040,
e-mail: pieter.cusell@gmail.com

Conditietraining voor mannen

di. avond 20.30-21.45, Segbroek College, Klaverstraat
Frank v.d. Maaten, tel. 06 51182353

Damesgymnastiek

Donderdag 20.15-21.15, Gymzaal Heldringschool
Ineke Spaanbroek, tel. 365 30 02,
e-mail: inekecastel@gmail.com

Seniorengym (m/v)

Zaterdag 10.00-11.00 uur, Sportclub Westduin
Laan van Poot 355A, Angela Turfboer
turfboer6@gmail.com, tel. 06 44900977

Volleybalclub

Woensdag 20.15-22.00 uur Sportclub Westduin,
Laan van Poot 355A.
Willem Korteweg, tel. 06 11928401

Ledenadministratie

voor aanmeldingen, opzeggingen en adreswijzigingen

Paul Raasveldt, Patrijslaan 6,
tel. 06 24778721,
e-mail: leden@vogelwijkdenhaag.nl

De contributie voor de wijkvereniging (incl. het maandblad) bedraagt € 15,- per gezin per jaar. Voor de contributiebetaling wordt jaarlijks een factuur toegezonden.

Rek.nr. wijkvereniging:
IBAN: NL61 INGB 0001783722